

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3CoE/41/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814207992
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3814207992.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, právne zast. Advocate, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: O. V., bytom I. P. J. XXX, štátny občan Slovenskej republiky, o vymoženie 1.326,91 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. októbra 2014, č.k. 16Er/1626/2014-19, takto dňa 20. júla 2015

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1,2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1,5, § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka s poukazom na príslušné ustanovenia smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Uviedol, že oprávnený sa návrhom zo dňa 23.02.2014 domáhal vykonania exekúcie voči povinnému pre vymoženie istiny vo výške 1326,91 Eur s prísl., na podklade exekučného titulu, ktorým je Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., sp.zn. SR 00741/12 zo dňa 27.04.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.09.2012 a vykonateľnosť dňa 20.09.2012. Z rozhodcovského rozsudku súd prvého stupňa zistil, že rozhodcovský súd priznal právo na peňažné plnenie na základe zmenky. Poukázal na uzavretú dohodu o vyplnení zmenky medzi účastníkmi konania, ktorá je súčasťou zmluvných dojednaní v zmluve o úvere zo dňa 08.02.2011. Účastníci konania zabezpečili svoj iný záväzkový vzťah neúplnou zmenkou (blankozmenkou) vystavenou dňa 08.02.2011, kde povinný vystupoval ako vystaviteľ a oprávnený ako remitent. Keďže si povinný svoju povinnosť vyplývajúcu zo záväzkového vzťahu riadne nesplnil, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný vcelku dňa 29.08.2011, oprávnený vyplnil dňa 07.10.2011 zmenu povinného v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 1326,91 Eur s dátumom začiatku úročenia dňa 29.08.2011 a táto bola povinnému predložená na zaplatenie dňa 12.10.2011. Súd prvého stupňa bez ohľadu na označenie zmluvy ako úverovej zmluvy, ktorá by sa mala podľa klasického chápania spravovať výlučne len Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, súd dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačnom formulári) a na vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. V danom prípade, a to vzhľadom ku skutočnosti, že povinný si neplnil riadne svoje povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy, uplatnil si oprávnený svoje nároky v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy, kde rozhodca bez vypočutia povinného vydal rozhodcovský rozsudok. V danom prípade bola voľba rozhodcovského súdu a osoby rozhodcu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci na predtlačnom formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu povinného si finančné prostriedky touto cestou obstarat', čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy povinný vôbec pristúpil. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí v tom, že faktickým

subjektom, ktorý definuje, kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy je v tomto prípade veriteľ, čiže oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Súd prvého stupňa vo všeobecnosti uviedol, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostazo Claro, C-168/05, Zb. s I-10421, bod 25). Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní (podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy) ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy). Súd prvého stupňa konštatoval, že existujúca, ale neplatná rozhodcovská doložka nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej doložky odvodil, na ktorom základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Uvedené spôsobuje, že pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie nepreběhlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom by bol rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého by mohla vedená exekúcia. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti, súd prvého stupňa v tomto štádiu exekúciu z úradnej moci zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celosti. Predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktorý navrhol jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní vyčítal súdu prvého stupňa predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. a zároveň podľa jeho názoru rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Mal za to, že súd prvého stupňa prekročil rámec svojej preskúmvavej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Exekučný súd v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvavanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému, alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený ďalej zastával názor, že súd prvého stupňa pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/rozhodcovská doložka. Uviedol, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Na základe uvedeného oprávnený zastával názor, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. a konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Odvolací súd preskúmal rozhodnutie podľa § 212 ods. 1 O.s.p. na základe podaného odvolania oprávneným, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods.1 O.s.p. ako vecne správne.

Podľa § 243d ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 01. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 01. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 01. januárom 2015.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 (v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku) priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávnych hľadísk.

Možnosť prelomenia materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku je upravená v ust. § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku). Zákonodarca jednoznačne uzákonil možnosť pre exekučný súd zastaviť exekúciu napriek právoplatnému rozhodcovskému rozsudku, ak má nedostatky uvedené v § 40 písm. a/, b/, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Uvedené ustanovenie je podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie čl. 6 smernice 93/13/EHS a umožňuje zastaviť exekúciu aj pokiaľ ide o plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok.

Za správny odvolací súd považuje právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere, uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 08.02.2011, je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na to, že v danej veci je nepochybné, že povinný je a aj v čase uzavretia zmluvy bol spotrebiteľom, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by povinný pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť - resp. nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Oprávnený (ako veriteľ) nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali opak. S poukazom na interpretačné ust. § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na oprávnenom (ako veriteľovi). Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1. Obč. zákonníka, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy.

Odvolačný súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že v danej veci je za neprimeranú potrebné považovať rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi konania dňa 08.02.2011, t. j. v rovnaký deň ako oprávnený s povinným uzavrel zmluvu o úvere. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa si vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Uvedenú rozhodcovskú zmluvu predkladal oprávnený povinnému, bola uzavretá vo formulárovej podobe, nebola preto individuálne dojednaná, nakoľko jej obsah povinný ani nemohol ovplyvniť. Dopĺňali sa len údaje o povinnom ako meno, bydlisko, dátum narodenia a číslo úverovej zmluvy. Veriteľ mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Odvolací súd je aj rovnakého názoru ako súd prvého stupňa v tom smere, že konanie pred rozhodcovským súdom iniciuje práve veriteľ. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdného dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto odvolací súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platnom a účinnom v rozhodnom období.

Odvolačný súd zároveň uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu vid' aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011). Predmetný rozhodcovský rozsudok, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitným právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Ďalšími dôvodmi odvolania sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko konštatovanie o neplatnosti rozhodcovskej doložky postačuje pre záver o vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.